

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

dr. BALOGHY ERNŐ.

Kiadótulajdonos:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEKET

és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
 MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

A szociális érzék.

Zombor, 1903. május hó 6-án.

A szociálisták hivatalos, de a magyar népnek már sokkal régebben kedves népszokás által szentesített ünnepnapján, május elsején, egyik környékbeli vicinális vasut kocsiában hallottam, amint egy értelmes, jóképű munkásember azt mondta a kalauznak: „Isten áldja meg. Holnapután a sógorommal együtt megyünk Amerikába.” Szóba állottam a bucsuzókkal és megtudtam, hogy a kikészülő a fegyvergyárnak volt a munkása, a kit a munkások nagy tömegével együtt munkahiány miatt bocsátottak el. Sógora már négy évig volt Pittsburgban. Most megint oda mennek, napi két dollár, vagyis 10 korona kezdő fizetésre, a nagy acéltröszt egyik gyárába.

Ez a munkás nem volt ideszakadt ember. Itt született és nőtt föl valahol a pestvármegyei homokon. Nem is akart mást, mint keresetet. A családját itthon hagyja és elmegy oda, ahol a munkásnak bővebb a keresete.

Ime egy gyakorlati példája annak a befolyásnak, a melyet az új világ a mi társadalmi és gazdasági viszonyainkra

is gyakorol. A rengeteg trösztök az ó-világot a tőle magától elvett munkaerővel és szakértelemmel akarják megfojtani az ipari versenyben. És ez a törekvés napról-napra oly mértéket ölt, hogy méltán gondolkodóba ejtheti az ország sorsát intéző köröket.

Kétségtelenül úgy áll a dolog, hogy az értelmes ipari munkásnak az amerikai tőke sokkal nagyobb részt enged a keresetéből, mint nálunk. A munka szervezete ott kedvezőbb kezd lenni a munkásra nézve és ez, a mint látszik, a versenyképességet nemcsak hogy nem csökkenti, de inkább fokozza. Ez pedig újabb szorongatásokat jelent az öreg világrész gazdasági berendezkedésére nézve.

Magyarország most van azon a ponton, hogy iparát komolyabban, nagyobb erővel és szélesebb alapokon szervezze. Az államnak ebben a munkában olyan nagy erkölcsi és anyagi szerepe van, hogy módjában lehet az egyes ipari vállalatok belső szervezetére is befolyást gyakorolni. Óhajtanók, ha ez úgy történne, hogy a tőke ne csak kísérleti tétül tekintené a magyar földet, a melyen learatja az állami szubvenciót és ha arra

a pontra ér, ahol nagyobb befektetéseket tenni, sőt küzdeni is kell, tovamegy. Hanem hosszabb és szilárdabb kapcsolatba jönne a munkáskézzel s lehetővé tenné, hogy a más földön már kiképzett munkaerők haza jöhessenek s szakbeli, meg munkabeli képességüket a magyarság javára hasznosítsák. Ma már elegendő hazai tőke is van arra, hogy ezt az irányt biztosítani lehessen. A kiviteli módokat nem akarjuk fejtegetni, mert ezt az ipari szakemberek és kormányfőrák ugy is tudják. A munkáskérdés azonban ilyen alakjában a magyarság egyik fontos politikai kérdése s ez alkalommal csak erre akartunk rámutatni.

Kétségtelen az, hogy a munkás szociális kérdés rengeteget fejlődött nálunk is két évtized alatt. Nagy változás ment végbe az elmékben, a mi eme kérdés megítélését illeti. Elég legyen e tekintetben csak arra utalni, hogy míg nemrégiben a munkások tömegei azért gyujtogatták a modern államépületeket, mert érdekeik a döntő körökben semmi méltánylásra és rokonérzésre nem találtak, addig most, pár nap előtt, Magyarország egyik minisztere azzal igyekezett

A BÁCSCA tárcája.

PROLOG.

Irta: dr. Gózsdu Elek.

Elmondotta a koresolya-egyleti műkedvelők előadásán dr. Baloghy Ernő.

Lenge szárnyon egy kis tündér
 Nem rég ide szállt,
 Vidám, pajkos asszonynéppel
 Összetrafikált!
 Színész fajta volt a tündér,
 S rettentő bohéme,
 Elcsábított, s a mint látják
 Beugrottam én!

Im bevallom a nagy bűnöm —
 Direktor vagyok!
 Ámde nem kell reklám nékem
 Hallgatni tudok.
 Nem árulom el, ki hogyan
 Játsszik, énekel,
 Majd meglátják, ha megvárják,
 Ki mit s hogy mimel!

Rendetlen a kis menyecske,
 De ez nem hiba!
 Minden jól megy hogyha bájos,
 S hogyha nem liba!

Ez lesz ma az egyik lecke —
 Jól figyeljenek,
 Milyen bájos a kis lompos
 Szerelmes gyerek!

Féltékeny az asszonynépség
 S huncut minden ur!
 Csak a legény szeret hiven
 Mint a trubadur.
 Ez lesz majd a másik lecke
 Jól figyeljenek,
 S tanuljanak bölcseséget
 Lobbanó szivek.

E leckék közé helyeztem
 A hét énekest,
 A dal szárnyán a magasba
 Visznek egyenest!
 Aki akar felrepülhet —
 De én maradok!
 Pajkos tündér — huncutságból
 Direktor vagyok!

Szép a direktori élet
 Arra esküszöm!
 S bizony Isten én a prózát
 Most már kerülöm!
 Tarka népek, vidám hangok,
 Dal és kacagás —
 A nyárs polgárt bánom is én —
 Ám szeresse más.

És a primadonna kultusz
 Mily gyönyörűség!
 Megkínóztak néha-néha —
 Ah! a szívem ég!
 Legyenek mind direktorok!
 Oly boldog vagyok!
 Jó uraim! Értsék hát meg —
 A szívem dobog!

Még csak egyet kérnék szépen:
 Higgyenek nekem,
 Hogy a mit ma látni fognak
 Csupa szerelem!
 A színész nép hiu szörnyen
 S taps az eleme!
 Tapsoljon hát minden ember,
 Hogyha van keze!

Műkedvelők.

Jelentés a zombori koresolya-egylet 1903. május 8. és 9-iki műkedvelői előadásairól.

Irta: Pataj Sándor.

On revient toujours... Több mint 20 éve, hogy dr. Molnár István Lajos, a „Bácska” akkori szerkesztője esténként a fejembe nyomta a — taplókalapját és beküldött az ő kritikusi helyére, mert szokott szórakozottságával a szabad jegyet régen elhánnya és a jegyszedő a taplókalapról tudta, hogy kit illet meg a kritikusi hely. A színbáz abban

csillapítani a parlamenti háborgó elemeket, hogy a magyar munkásságnak sürgős szüksége van az állam és a kormány odaadó támogatására, tehát ne bontsák meg az állami háztartás és kormányzás rendjét.

A szociális kérdések iránt való érzék meg van már nálunk a társadalom minden rétegében. Akarjuk a magyar kereső munkának erősítését, a vagyon nélküli embereknek tisztességes megélhetéshez való juttatását, ha mindjárt nagy állami áldozatokkal jár is. Csak éppen a gyakorlati tevékenységgel foglalatosságot kezelet látjuk igen kis mértékben képviselve úgy a köztevékenység terén, mint különösen a magánosok részéről, a kiket szakismereteik, vagyonuk és összeköttetések hatékony munkára, sőt áldozatokra is képesítenek. Az ilyen munka fölélesztésére kell most irányulnia úgy a kormányzati közrehatásnak, mint a társadalmi fölfogásnak. És a míg ebben az irányban több embert nem látunk a tevékenység terén, addig hiába való néhány publicistának, néhány gyakorlatilag működő embernek erőlködése, de igen lassan hatók, kevés haszonnal járók az állami anyagi áldozatok is.

Azt tartjuk, hogy mindezeket nem lehet elégszer megírni és hangoztatni. Hátha végre is lesz valami foganatja?

A nem állami tanítók fizetéseinek rendezéséről.

A magyarországi tanítók országos bizottságának igazgatótanácsa múlt hó 14-én a székesfehérvárosban népes ülést tartott és állást foglalt az ösztanítószág fizetésének rendezése érdekében kifejtendő mozgalomban, a melyet minden árnyalatu felekezeti-, községi-, uradalmi- és magánjellegű iskola tanítóira kiterjeszt.

Az igazgatótanács — a fizetéseknek államilag bekövetkező subvenciálása esetére — a következő 3 kérdésben jelölte ki az állam az egyes iskolafentartók és a tanítószág jogviszonyainak megvitatását:

a) „mennyiben érintené az általános fizetésrendezés ügye az iskolákat fentartó hatóságok jogkörét?”

b) „mennyiben lenne előnyére vagy hátrányára az iskolafentartónak és a tanítónak, ha az állam nagyobb mértékben járulna a fizetések kiegészítéséhez?”

c) „minő jogkör lenne az államnak biztosítandó a fizetés kiegészítése esetére?”

A községi iskolai tanítók és az iskolafentartók álláspontját Molnár Ferenc, a róm. kath. tanítók állásfoglalását Ember Károly, az ev. reformátusokét Simon Károly, az ág. evangélikusokét Ferencz József, az izraelita hitfelekezettékét Kornfeld Gyula, az uradalmiakét Vánék Gáspár igazgató tanácsai tagok véleményezték és terjesztették elő. A kifejtett érvek alapján az igazgatótanács az iskolafentartók jogkörét a legkevésbé se kívánja megrövidíteni, de elodázhatatlannak tartja, hogy a tanítói javadalmazásokra vonatkozó 1868. évi XXXVIII., az 1876. évi XXVIII. és az 1893. évi XXVI. törvénynek a tanítói javadalmakat megállapító intézkedései hatályon kívül helyeztessenek és a fizetések egyöntetűen szerveztessenek az egész tanítószág egyetemére nézve.

Az államnak teljes beavatkozási, irányítási és felügyeleti jogot kíván minden rendű iskolára — tiszteletben tartva és megóva az iskolafentartóknak is a jogkörét azon a határon belül, mely a népoktatási törvény keretében a magyar állam érdekének úgy a szorosán vett oktatási, valamint a nemzeti nevelés biztosítása érdekében törvényhozással kifejezést nyer.

Az elnökség a napokban bocsátotta ki Magyarországi tanító egyesületeihez intézett felhívását és ezzel megindította a rendszeres mozgalmat.

A felhívás a következőleg szól:

Felhívás Magyarországi tanító-egyesületeihez és testületeihez a tanítói fizetések általános rendezése tárgyában.

Szeretett Kartársak!

A közpályán működő emberek körében általánossá lett immár a mozgalom, hogy a mind sulyosabbá váló anyagi helyzetet a nemzeti jólét előmozdításáért végzett nehéz és fárasztó munka mérvéhez képest javíttassék.

Az állam most rendezti törvényhozás útján tisztviselőinek fizetését. Megmozdultak a vármegyei és köztörvényhatósági joggal felruházott városok tisztviselői s a magánvállalatok alkalmazottjai is, hogy fizetésük a haladó kor igényeihez képest rendeztessék. Megélhetésért küzd ma mindenki, mert az élet nehéz terhét silány javadalmazás mellett viselni nem bírja.

Érezzük mi, a magyar nemzet néptanítói is, hogy sorsunk a mai életviszonyok között mindjobban elviselhetetlené válik a fájó érzés támad lelkünkben, látva a közönyt, mely lidércnyomásként tli meg a hatalom birtokosainak s a társadalom különböző rétegeinek a lelkületét.

Szót kell azért emeltnünk a nemzet, szót a magyar állam kormánya s a népképviselői alapon szervezett törvényhozótestület előtt s kértnünk kell őket, hogy az anyagi javadalmazás kérdéseinek megoldásánál terjesszék ki figyelmüket a népnevelés igénytelen munkáira is.

Rá kell mutatnunk azon eredményekre, melyeket az iskola a népoktatási törvény meghozatala óta a nevelés és oktatás terén három évtizedet meghaladó időn át elért.

Be fogja azt látni mindenki, hogy a hazafias irányu s erős magyar nemzeti szellemben vezetett nevelésnek az iskola volt és lesz mindenkor életadó forrása és melege; kell hogy belássa mindenki, hogy a néptanító fáradhatatlan, igaz lelkesedéstől áthatott s épp ezért csüggedni nem tudó munkáján épül fel egyeseknek úgy, mint az egész nemzetnek boldogulása s ebből folyólag az állambatalom megszilárdulása.

Munkájával tehát a néptanító, bármily jellegű iskolánál működjen is ő különben, a magyar állam legszentebb, legigazabb érdekeit szolgálja. S mivel állami feladatot teljesít, az államnak kell elsősorban gondoskodnia arról, hogy minden tanító birtokában legyen ne csak a szellemi, hanem mindazon anyagi eszközöknek is, melyekkel e kiválóan fontos állami célt és nemzeti érdeket hiven, becsülettel s a lelkesedés rendíthetetlen erejével szolgálhatja.

Ez eszméktől áthatva s ily elvektől vezéreltetve határozta el a hazai tanítószág egyetemét képviselő Magyarországi Tanítók Országos Bizottságának igazgatótanácsa, hogy a haza összes községi, hitfelekezeti s más

az időben még a „Vadászkürt” udvarában volt, s Thalia szellős csarnokában a taplókalap még az esetben is jó szolgálatot tett, ha a kritikusknak ma már „ritka szép” haja, akkor még a legsűrűbb fürtökben fedte babértalan homlokát.

Igazi direktori elbizakodottság kellett ahhoz, hogy a mai műkedvelők igazgatója mégis arra a viharedzett és számos színházi „élvezet” által elkeserített kritikusra merete bizni a mai referátát.

Azóta fölépült a mi rossz kőszínházunk is, kaptam én abban éveken át egész rendes potyajegyet mint kritikus, de fölvitte utóbb Isten a dolgomat — egész az első emeletig, egész a páholybélrősig, — utóbb megint lesüllyedtem zártszéki árendássá. Voltam közben a magam lapjának is a kritikusa, aztán rendes publikum, de

„Az első édes, szerelmes csókot Feledni többé nem lehet.”

Megint csak vissza-vissza huz a szívem a szinpadhoz, a laphoz és megint csak fejembe nyomják a taplókalapot: „Menj, referálj most az egyszer műkedvelőkről.”

Ha az ember valami jóra való idézetre vagy adomára szorul, azt többnyire más vidékről kell venni, pedig igazság szerint nekünk bácskaiaknak, akármiben volna példára szükségünk, jóban, vagy rosszban, —

hál' Istennek, vagy fájdalom, meg volna a magunké.

Ha mostanában egy élelmes ósztapári embert, — és melyik nem az? — beperelnek, hogy adós 200 koronával, úgy az, akármilyen alaptalan és légből kapott a követelés, nem védekeznek azzal, hogy tagadja a kereseti állításokat.

Mert akkor bizonyosan hoz a felperes két ósztapári tanut, persze hamisat, — és melyik nem az? — aki megesküszik arra, hogy látta, amikor az alperes a kölcsönt felvette.

Az élelmes ósztapári ma már a legvadabb állításra is azt feleli, hogy: — Igaz, elismerem, kaptam tőled kölcsön 200 koronát. De megfizettem. Itt van rá a két — ósztapári — tanum.

És így ő nyeri meg a pert.

Ujabbban Csonopla fényes sikerrel versenyez Ósztapárral az elsőségért, hogy honnan került ki több hamis tanu.

Ime, ilyen nevezetesek vagyunk mi bácskaiak még ebben is. Nem szorultunk az idegenre. És azért mégis a legjobb effajta adomákat nem mirőlünk idézik és ha efféle idézetre van szükségem, idegenbe kell mennem. Beregszászi zsidóról mondják, hogy amikor tőle a bíró kérde, hogy le meri-e az esküt tenni, ahogy megítélték, — azt felelte:

„Szeretnék én azt az esküt látni, akit én le nem teszek!”

Én is azt mondtam magamban, amikor rám bízták, hogy írjak bírálatot a zombori műkedvelők mai előadásáról:

„Szeretném én azt a rossz műkedvelői előadást látni, amit én meg nem dicsérek, ha ezek a szereplők és különösen ilyen szép női szereplők játsszák.”

A beregszászi tanuval is megeshetett hogy egyszer olyanra kellett esküt tennie, a mi véletlenül igaz volt.

De hát azért letette.

Mennyivel szivesebben teszem hát én is le a hamisítottan elismerés pálmakoszoruját azokhoz a piciny lábakhoz, a melyekhez bizonyára sokan szivesebben rakták volna le a számos szép csokor helyett a — sziveiket.

Most már — az előadások után — értem a direktor bátorságát, hogy az én exlexes kuruc tollamra merete bizni a bírálatot. Nem elbizakodottság, hanem bizalom volt, a teljes győzelem biztos tudata.

A hogy rövid félórával a „pontosan 1/2 8°”-ra hirdetett kezdési időpont után kilebeggett Baloghy Ernő a legelegánsabb Rettegi Fridolin direktor kosztimben és maszokban, hogy a prologot megkezdje, (szeretném én azt a műkedvelői előadást látni, amely pontosan kezdődik) megéreztnék, hogy itt nagyobb sza-

jellegű iskoláinál működő tanítók fizetésének törvényhozás útján leendő rendezése tárgyában a hazai tanítóegyesületek és testületek körében országos mozgalmat indít, felkérve őket, hogy a mozgalmában részt venni s a fizetésügy rendezését illető megállapodásaikról az orsz. bizottság elnökségét értesíteni sziveskedjenek.

Az igazgatótanács a következő pontokat tűzi ki az egyesületek- és testületeknek tárgyalásra:

1. Magyarországon akár felekezeti, községi, akár állami tanítóknak kevesebb kezdőfizetése és lakbéré nem lehet, mint amennyi az állami tisztviselők XI. rangfokozata III. osztálybeli hivatalnoknak.

2. Ezen alapfizetés 10 százaléka képezze az öt évről öt évre kijáró korpótlékot.

3. Tanítói fizetés kizárólag készpénzben szolgáltatandó ki.

4. Ha az iskolát fenntartó hitfelekezeti vagy polg. község e fizetés-minimum megadására képtelen, fizetését az állam egészítse ki hasonló eljárással, mint azt az 1893. évi XXV. t. c. a lelkészekre nézve szabályozta.

5. Azt a tanítót, akinek fizetését az állam egészíti ki, állásában a vall. és közokt. miniszter erősítse meg.

6. Minden tanító, hivatalba lépése előtt, tegyen esküt a magyar alkotmányra, a kir. tanfelügyelő kezeibe.

7. Megbizatik a Magyarországi Tanítók Országos Bizottságának elnöksége, hogy az itt kifejtett elveket kellő megokolással emlékiratba foglalja s kérje a vallás- és közoktatásügyi minisztertől, valamint a magyar törvényhozástól a tanítói fizetések kiegészítéséről szóló 1893. évi XXVI. t. c. revízió alá vételét.

A hazai népnevelés- és népoktatásügy minél teljesebb sikerű megmunkálása függ a fizetés kérdésének kedvező megoldásától.

Bizalommal kérjük fel azért hazánk tanítóegyesületeit és testületeit, hogy e kérdést a közölt pontozatok alapján gyűléseiken tárgyalni s határozataikat és esetleg e kérdéssel összefüggő egyéb javaslatokat velünk f. évi július hó 10 ig közölni sziveskedjenek.

Engedjék remélnünk, hogy hazánk valamennyi tanítóegyesületének és testületének, akár tagja ezidőszent az Országos Bizottságnak, akár nem, a jelzett határidőig kezeink közt lesz a véleménye, mert csak így fogunk rámutathatni az egységes tanítói közszellemre és mert csak e szellemmel leszünk képesek a f. é. augusztus havi nagygyűlésünkben elfoglalandó álláspontunkhoz képest

a társadalom, a hatóságok s a nemzet előtt a tantügy igaz érdekében erőteljes, nagy akciót kifejteni.

Városunk építészeti emlékeihez.

Nemrég a történelmi társulat, ujabban pedig e lapok hasábjain megjelent tanulmány ismételve foglalkozott Zombor város emlékszerű épületeivel. A történelmi társulat t. i. egy kimutatást állított össze különböző források alapján az egész vármegye régi nevezetes épületeiről, emlékeiről és szobraitól s ezen kimutatást közölte a társulat Évkönyve; a „Bácska“ hasábjain pedig pár héttel ezelőtt egy ügyes toll szép szakavatottsággal ismertette Zombor középületeit.

Mindkét dolgozat persze sok tekintetben még kiegészítésre szorul. Így a történelmi társulat kimutatása (összeállította R. L. muzeumőr) igen felületes, mert a megyében lévő emlékek közül nem ismeri nemcsak a bajai Tóth Kálmán, az ómorovici Kossuth, a palánkai Mezey, az óbecsei 1848/49. évi események emléksobrait, hanem azonkívül még egy egész sereg emléken kívül a zombori Ferenc királyemléket sem említi. A „Bácska“ hasábjain nemrég közölt dolgozat pedig inkább csak az épületekkel foglalkozik s szerzője (Dömötör A. dr.) nem annyira a régiségeket, hanem a stílszerű emlékeket emeli ki.

Figyelmét azonban neki is elkerülte városunk ama nevezetes épülete, mely régiség és stílszerűség szempontjából egyaránt első rangú emlékünk. Ez t. i. a Hameder-féle ház a szentháromság-tér végén, az óvóképző-intézzettel szemben. Ez a ház ma már egyedüli példánya nemcsak városunkban, de messze vidéken a Mária Terézia királynő korabeli man-

sard-barock építészeti modernnak, mely tudvalevőleg kettős fedélzetével hat s sajtáságos tetőszerkezete folytán a padlás egy részét is lakhatóvá teszi. Ez a stílus XIV. Lajos korában keletkezett a franciáknál, nálunk azonban Mária-Terézia korában terjedt el, magánházaknál pedig ritkán alkalmazták, kivéve a főúri kastélyokat.

Óhajtandó, hogy városunk ezen épülete kellő gondozással és jelenlegi alakjában állandóan fentartassék, mert elpusztulása által ismét szegényebbek lennének egy igazi műemlékkel.

Muhoray.

H i r e k.

Latinovits Pál Zenta város diszpolgára. Zenta város képviselőtestülete Latinovits Pál főispánt egyhangulag és nagy lelkesedéssel Zenta város diszpolgárává megválasztotta. A választást Latinovits Pál a következő sürgönyben köszönte meg: Dudás polgármester Zenta. Addig is, amíg szóval lesz alkalmam köszönetemet kifejezni, fogadja Zenta városa ez uton őszinte hálám a megtisztelő és előttem annyira kedves nagybecsű kitérítésért s mint Zenta város legújabb polgára meleg szeretettel küldöm üdvözlétemet a város népének. Latinovits Pál főispán.

Személyi hír. Várady Győző cs. és kir. tábori plébános a budapesti hadtestnél és címzetes apát a napokban városunkban tartózkodott és mult szombaton délelőtt 9 órakor a róm. kath. templomban isteni tiszteletet tartott és egyházi szent beszédet mondott az itteni helyőrségnek. Vasárnap Bezdánba szülőhelyére is átrándult és este városunkból utazott el. Itt léte alatt Fejér Gyula apát-plébános vendége volt.

Katonai előléptetés. Ő Felsége a király Wanner Herman az ujvidéki 6. cs. és kir. gyalogezred alezredesét ezredessé léptette elő.

Kinevezés. A belügyminiszter Friesz József drt. a szabadkai állami gyermekmenhely igazgató-főorvosává, Balogh Tibamért pedig gondnokká nevezte ki.

Áthelyezés. A pénzügyminiszter Gajdos Károly bajai adóhivatali adótitstet a szabadkai adóhivatalhoz helyezte át.

básu sikerrel s a sablonostól mindenben, de különösen a rendezés eredeti és ötletes voltában nagyon elütő elődással állunk szemben. Az a közvetlenség, amelylyel teljesen érvényre juttatta Gozsdu ügyes prológiát, sajnálni valóvá teszi, hogy nem követte direktor társainak példáját, akik a legjobb szerepeket maguknak szokták kiosztani, de így is nagy volt az ő szerepe, nemcsak mint a vig dalostársaság karmesterének, hanem mint rendezőnek s rászolgált a DD re. (A direktori gázsit hívják így a mi „argot“-unkban.

Aki néha maga is kénytelen terminusra alkalmi verset, helyre, időre s személyre vonatkozót írni, csak az tudja teljes egészében méltányolni, hogy micsoda érdem van abban a tartalmilag és formailag oly fényesen sikerült prológiában, amelyet Gozsdu Elek külön ez alkalomra írt.

Következett a vigjáték.

De nem mindjárt. És ha nem konstatáltuk volna a most következő vigjátékban, hogy milyen csinosnak és bájosnak jelentkeztek annak a nő szereplői, úgy méltán türelmetlenkedhettünk volna a nagy várákosásban, amelybe a kezdés került. Annyi bizonyos, hogy ha nem ilyen minden morozus kritikát s türelmetlenkedést lefegyverező megjelenésben lett volna részünk, ezen a helyen el nem mulaszthattam volna egy csipést,

hogy: Tant de bruit . . . De így csak azt mondhatom: Tout comprendre c' est tout pardonner. Ilyen széppé lenni egy század se lett volna sok.

A „Valami hibája van“ c. vigjátéknak valami hibája van. Nem elég szellemes. A boldogult Kotzebue fegyvertárából való vigjátéki bonyodalma az, hogy a nagybácsi, a kit a meg nem ismerésig sikerült elváltoztatással pompás maszkban Konyovits Antal adott, egy félreértés folytán azt hiszi, hogy a fiatal asszony fejében egy kissé: „plemplem“ s azért félremagyarázza annak minden mozdulatát. Pedig azok, — hiszen Fernbach Károlyné adta — telve valának az istenek kegyéből ritkán nyert bájjal és szeretetreméltósággal. Ijedtében még a tentatort is feldönti a nagybácsi, be is tintázza az arcát (egész Kotzebue — és erre volt kénytelen Konyovits egy igazán rutinos komikus tehetőségét pazarolni) s már-már szökni készül a háztól, amidőn a férj — Késmárky Béla — hazajön s megoldja a csomót, elmagyarázván, hogy az ő imádott feleségének csak az az egy hibája van, hogy kissé rendetlen. Akármilyen jól beszélt s adta az ifju férj szerepét, Késmárky, azt az egyet mindannyian kifogásoltuk, hogy akinek ilyen kedves a felesége, annak nem szabad kifogásolnia, ha „valami hibája van“ is. Mert amily erőt, igyekezetet és ügyességet a szereplők itt ki-

fejtettek, az különb darabra lett volna méltó. Művészi tökéletességgel betanult játéka valának azok a rendetlenkedések, amelyeket Fernbach Károlyné produkált.

Igazi Gondinet-féle szellemességet csak a szobaleány szerepében ismertünk föl, akivel a nagybácsinak mulatságos félremagyarázott játéka volt s ezt a jó szerepet Baký Elek né teljes színpadi bizottsággal juttatta érvényre.

Tartozunk az igazságnak annak a megállapításával, hogy a szobaleány (Bakýné) gyanúsítása, amelylyel a nagybácsi (Konyovits) magaviseletét kikapósna akarta feltüntetni, alaptalan volt. Hacsak máshonnan nem ismerte a rossz hírét . . . Allah növeszse meg a derék nagybácsinak a szakállát, hogy megdöjjön a bajsza is, amelyet feláldozott.

Maga az összejáték oly jó volt, hogy a közönség egész illuzióba merült s méltán adózott a darab végén ugynevezett szünni nem akaró tapssal, mely azonban szerintem kizárólag a szereplőknek szólott, de a darabnak nem.

Dacára annak, hogy eredeti magyar darab, vagy mondjuk, hogy talán épen azért, sikerültebbnek tartom a másodikat, „A komédiásnót.“

Ebben dr. Falcione Arpád és a nejét játszó Karácson Olga az egymásra féltékeny

A műkedvelők lakomája. A korcsolya egyesület műkedvelőinek szombati előadása után az összes szereplők lakomára gyűltek egybe az Elefánt szálló nagytermében. A lakomán a legkedélyesebb hangulat uralkodott és azon a szép elnökné Fernbach Károlyné urasszony, valamint a bájos szereplő hölgyek osztatlan óvációkban részesültek. Felköszöntőkben sem volt hiány. Elsőnek Rác Soma emelkedett szólásra és a „trupp“ nevében egy szellemes felköszöntőben a „direktori“ dr. Balogh Ernőt éltette. Utána Topits Zoltán poétikus szavakkal Fernbach Károlyné urasszonyra mondott áldomást. Az est folyamán Topits Zoltán Karácson Gyula alispánra, Falcione László az énekesekre, Karácson Gyula alispán a társaságra, Falcione Árpád Rác Somára mondtak felköszöntőt. A lakoma alatt Herczenberger Sándor zenekara játszott szebbnél-szebb darabokat, a szítnetek alatt pedig a „trupp“ énekesei gyönyörködtették szép énekükkel a társaságot. A szép mulatságnak a 6 órai barangszó vetett véget. A lakomán résztvettek: Karácson Gyuláné, Pál Antalné, Preszly Jánosné, Városy Károlyné, Fernbach Károlyné, Baky Elekné urasszonyok; Karácson Margit, Karácson Olga, Preszly Nelli urleányok; Karácson Gyula alispán, dr. Gózsdu Elek kir. törvényszéki elnök, Preszly János, Baky Elek, Fernbach Károly, Városy Károly, dr. Balogh Ernő, Rác Soma, Kelő Mór, Krump Vilmos, Falcione Árpád dr., Falcione Lajos, Marschall Béla, Türr Aladár, Szántó Károly, Falcione László, Konyovits Antal, dr. Késmárky Béla, Topits Zoltán, Czetti Dezső, Kulits Márton urak.

Parki mulatság a Schweidel szobor javára. A zombori magyar jótékony nőegylet a Schweidel szobor javára a jövő hóban a városi parkban fényes mulatságot rendez. A mulatság előkészítő munkálatai folyamatban vannak. Id. Mihályi Jánosné a mulatság sikere érdekében a nőegyleti tagok leányaival a napokban értekezletet tartott és azok a legnagyobb készséggel vállalkoztak a részvételre. Az urleányok gyönyörű tárgyakat készítenek a mulatságon rendezendő vásárra.

Értekezlet a „Kozora“ erdő tárgyában. Dekker Pál h. polgármester folyó hó 13 án d. e. 9 órára értekezletre hívta egybe a „Kozora“ erdő bejárására kiküldött bizottság tagjait. Ezen értekezleten részletes megbeszélésre került a „Kozora“ erdő megvételekéről kérdése.

Eljegyzés. Schnitzár Ferenc aninai m. á. v. tisztviselő eljegyezte Truppel Ilonka posta- és tavirdakezelőnő Német Bogsánban.

ifjú házaspár szerepét oly szinpadri rutinnal játszották, hogy az teljesen megállja a nem műkedvelői mértékre szabott bírálatot s ebben a legnagyobb elismerést.

Dr. Falcione Árpádnak határozottan és önzetlenül ajánlom, hogy inkább menjen színesnek, minthogy Zomborban ügyvédői irodát nyisson Pláne mellettem... Ő és, bájos partnere fővárosi színvonalon álló játékot nyújtottak.

Örültem annak a veterán kritikusai pályámon különben ritkán vagy soha ki nem próbált alkalomnak, hogy ugyanaz a darabot kétszer egymásután élvezhettem végig, hogy az előadás igazán finom árnyalatait ismételve megfigyelhettük s azokban ismételve gyönyörködhettünk. Művészi kidolgozásra vallanak azok a mozdulatok és állások, amelyekben ez ifjú párt láttuk. Karácson Olga pósejaiban a Hogarth „line of grace and beauty“-ja mindig érvényesült és ahogyan a „Punczer ur“ szót kivágta, ahogyan a férje háta mögött néhány percig tartó arcjátékot produkál stb. ezekre a jelenetekre csak azt az egy dicsérő jelzőt tudom, hogy „ez az élet, a valóság.“

A címszerepben Preszly Nelli bájjal teli (bocsánat, ha rimre jár a tollam az ily poétikus témánál) alszínészűt alakított, akivel szemben a férji kötelességek oly gyor-

Lawn-tenisz. A tavaszi rügyfakadással egyidejűleg megélenkült a városi park élete. A tél melankólikus csendjét elűzte az édes asszonykacaj és azóta naponként az esti órákban kedvesen tarka kép tárul elénk. A zombori előkelő társaság hölgy és férfi tagjai hódolnak a szép tenisz sportnak, melyet oly kitarással és szenvedéllyel űznek, hogy már is nagyon sok kiválóan ügyes játékost mutathatnak fel. A tenisz-pályákat a korcsolya-egylet vette gondozásába és a legnagyobb előzékenységgel gondoskodott arról, hogy a játékosok semmiben sem szenvedjenek hiányt. Az egyesület elnöke, Fernbach Károly nagybirtokos mindent elkövet arra nézve, hogy a sportnak e nemes és szórakoztató ága minél szélesebb körben kultiváltassék és ezen akciójának már is szép eredményét mutatja a játékosok nagy száma. A pályák mindenki részére díjtalanul állanak rendelkezésre és ezért igen előnyös volna, ha minél számosabban igyekeznének e sportot elsajátítani. A pályák jókarban tartásáról a nevezett egyesület gondoskodik és ez uton kéri a játékosokat, hogy éppen a pályák szüntelen javítását elkerülendő, a játékosok lehetőleg sarkatlan cipőkben lépjenek a pályákra, mert a hegyessarkú cipők gödröket vájnak annak talajába, amelyek a játék egyöntetű folyását akadályozzák. Amint értesülünk, az idén a pályákon nagyobb szabású versenyek is lesznek.

A főispán gyűjtése a Zomborban épülő újtemplomra. Szalay Károly Zombor 10 korona. Mezey Imre Ujvidék 10 korona. Összesen 20 korona.

Érettségi vizsgálat. A zombori felső kereskedelmi iskolában az osztályvizsgálatok a felső osztályban május 12 én végződnek. Az érettségi írásbeli vizsgálatok pedig május hó 15 én kezdődnek és 23 áig tartanak. A szóbeli érettségi vizsgálat június havában lesz.

Helyesbítés. Lapunk mult számában közzé tettük a szerb jótékony nőegylet műkedvelő előadásának feltűzéseit, a mely mint az most tudomásunkra jött, némi differenciát mutat. Schlieszer Sándor ur feltűzése ugyanis 10 koronában lett jelezve, tényleg azonban 5 korona. Így tehát a feltűzések összege: 14 korona. Az összes jövedelem: 492 korona 50 fillér. Ezen helyesbítést a nőegylet kérelmére a nyilvános nyugtázás pontosságára céljából adjuk közre.

Akadémiai nagyjutalom. A magyar tudományos akadémia legutóbbi közgyűlésén Than Károly, a tudós tanárnak, óbecsei földünknek ítélte oda az akadémia nagy díját.

san való elfelejtését Falcione Árpádnál nagyon is természetesen találtuk, amilyen nagyon természetesen is adta. A darabban próba előadást játszik a komédiású és így kétszeres élvezetben volt részünk. Szívesen elnéztük volna sikerrel biztató csábítási műveletét még sokáig, ha a — mint mindenkor, úgy itt is — nagyon korán megérkező férj, Falcione László, akinek egy a maszkja, mint ügyes alakítása élénk derűtséget keltett, befejezéséhez nem siettetni a darabot, véget vet az érdekesen indult kalandoknak.

Dr. Moldován Lajos egy öreg huszár-szerepét egészen adta s úgy őt, mint az előbbi darabban inasszerpét adó Falcione Lajost is ismételve megtapsolták.

A két vigjáték közt egy vig dalos társaság tartott pezsgőzéssel és cigarettázással enyhített próbafélét, amelyben dr. Balogh Ernő zongora kísérete mellett szebbnél-szebb zenedarabokból énekeltek nagyon is rövid részleteket. Kevesebb szám, de egy-egy számból hosszabb részlet hatásosabb lett volna, mert ritkán hallunk oly szép baritont és basszust, mint a dr. Késmárky és Marschall Bélakét. Annyit jelentene, mint Dunába vizet hordani, vagy ex-lexben adót fizetni, ha dalárdistáink remek énekét újra meg újra ismertetnők. Természetes, hogy Kelő Mór, Türr Aladár, Rác Soma és Szántó Károly

Esküdtek lajstroma. A zombori kir. törvényszék mint esküdttörzsök a folyó évi II. ülészakára a következő esküdteket sorsolta ki. Rendes esküdtek: Tautner Ottó, Frey Imre, Schlotzer Márton, Kelő Mór, Schlieszer Sándor, Müller Vilmos, Horvátovits István, Király Lajos, Szemző István, Zimmermann Gyula, Tarczyay István, dr. Scultéty Jenő (Hódság), Bárány Zsigmond, Trischler X. Ferenc (Hódság), Vuits János, Grünner Samu, Odry János, Kozma László, Caernus Antal (Nemesmilitics), Rausch Ede (Hódság), Roheim Zsigmond, Vámosi Samu (Priglevicszentiván), Roszner Emil (Apatin), Vécsey Károly, Vértesi Károly, Obláth Károly, ifj. Mráva András, Ugrai Mihály, Spitzer Sándor, Gergurov Dániel. — Helyettes esküdtek: Stebler János, Sztrilich István, Rónai Károly, Gubicza György, Mészáros Sándor, Matzitz Gusztáv, Tápay Ágoston, Király Károly, Kleiner Lajos, Tili József.

Fagyos szentek. A gazdának, keretesen sok kárt tesz a tavaszi késői fagy s azért aggódva gondol a hagyomány által megjelölt napokra, amelyeket közönségesen fagyos szenteknek nevez. Ma között be az első fagyos szent: Pongrác, szerdán: Szervác és csütörtökön: Bonifác. Miként fogják magukat viselni, azt nem tudjuk, de ha Meteor-nak, a szegedi időjósoknak hinni lehet, úgy akkor nem lesznek veszedelmek. Hát bizony letarolta már a fagy, a jég a gyümölcs jó részét, jó is lesz, ha szolidan viseli e három nap magát. De amennyire vigasztaló Meteor-nak jóslata a fagyos szentekre, annál szomorubb az, hogy mindjárt utánuk 18 ára — hétfőre — fagyot helyez kilátásba. Esőt — szerinte — 22 ére várhatunk és csak ezután remélhető jobb, kellemesebb időjárás.

Közgyűlés. A zombori árucarnok mint szövetkezet ezuton is értesíti tagjait, hogy a már hirdett közgyűlés f. hó 24 én d. e. 10 órakor lesz megtartva.

Vizsga. A gőzgépezők és kazánfűtők képesítő vizsgái Szegeden május 24 én d. e. 9 órakor a városi új vizműtelepen fognak megtartatni. Vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. kerületi iparfelügyelőséghez (Szilágyi utca 1. sz.) küldendők.

Esküdtszéki tárgyalások. A zombori kir. törvényszék mint esküdttörzsök a folyó évi II. ülészakában a következő vég-tárgyalások lesznek. Szándékos emberölés kísérletének büntetével vádolt Braun János ellen június hó 3 án, halált okozó súlyos testi sértés büntetével vádolt Mihalya Pál és Ivanits Joca ellen június hó 6 án és gyilkosság büntetével vádolt Müller András apatini lakos ellen június hó 8-án. Ez utóbbi volt a gyilkosa Jellmann József apatini jegyzőnek.

szép hangját s az utóbbinak helyi vonatkozású sikerült kupléit nagy tetszés kísérte. Czetti Dezső nemcsak mint kottalapozó, hanem mint a fűty-quintett egyik tagja jó utólagos aquisitionnak bizonyult.

Dacára ennek a hosszú programnak, a közönség nagy érdeklődéssel nézte az árnyképek mulatságos alakjait, ami a rendező Krump Vilmosnak az érdeme.

A cél acél, t. i. az acél korcsolya nemes sportjának az előmozdítása volt s a célhoz méltó acélbuzgalommal, acélakarattal sikerült is.

A mindkét estén zsufolva telt ház a jégsporthoz fényes anyagi eredményt hozott s csak azt sajnáltuk, hogy a sporthoz való jégből semmit sem éreztünk a színházban, hanem ellenkezőleg nemcsak a lelkesedéstünknek, hanem a közelgő nyárnak is a bevét.

Az előadások után egy tökéletesen boldog ember ment haza: Fernbach Károly, az egyesület fíradhatatlan elnöke, aki a fényes anyagi és erkölcsi sikernek örvendő, konstátálja, hogy mégis érdemes volt művészgárdájába esténként a lelkesedést „önteni“, amit ugyan szívesen tett meg. Hamisítatlan pezsgőt adott mint impressario és hamisítatlan szép butorait rongáltatta a féltékeny férjekkel. És haza ment egy tökéletesen fíradt ember,

Ritka jubileum. Futakról írják: Kleiszner Máté, gróf Chottek Rezső uradalmának derék tisztartója, a napokban 60 ik évfordulóját érte meg szolgálatának, melyet állandóan gróf Chottek Rezső uradalmában töltött. Az ősz jubiláns ezt a ritka napot a legszűkebb családi körben ülte meg és ez alkalomra egybegyűlt gyermekei és unokái a jubileumi ünnepeket megnyitó szentmise után kedves emléket nyújtottak át. Maga a gróf igen megleghangú levélben üdvözölte kedvelt tisztartóját, kit az uradalom tisztviselői szintén a legjobb kívánatokkal halmoztak el.

A zomborvidéki r. k. tanítóegylet közgyűlése. A zomborvidéki r. k. tanítóegylet 1903. évi június hó 4-én Zomborban a központi fiúiskolában közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: Szentmise délelőtt 9 $\frac{1}{2}$ órakor. Elnöki megnyitó. Pénztárnoki jelentés. A kath. segélyalap gyűjtőbizottság pénztárnokának jelentése. „A népiszkola teendője a szocializmus és kivándorlás terjedésének megállítására” című tételre beérkezett munkálatok felolvasása és megvitatása. A tanügyi terén az utolsó év alatt észlelt főbb mozzanatokról jelentéstétel. Bírói bizottság választása. A kath. tanügyi tanács elnökének felhívása a nem állami tanítók fizetésének rendezése tárgyában. Indítványok. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése. Az egylet elnöke Lajthay János, jegyzője Nagy János.

Vasuti előmunkálati engedély. A keresk. m. kir. miniszter a következő előmunkálati engedélyt adta ki egy év tartamára gróf Teleky József nagybirtokosnak és pedig Dunapatajtól Kalocsa, Homokhegy, Miske, Hajós, Nádudvár, Sükösd, Pest-Csanád és Szent-István községek érintésével Bajáig vezető, rendes nyomtávu, gőzmozdonyu, helyiérdekű vasutvonalra.

Halálozás. Czabaji Horváth Aladár tanárjelölt folyó hó 7-én életének 23-ik évében Budapesten meghalt. Temetése szombaton délután volt.

Jegyzői helyettes. Az üresedésben levő gajdobrai községi jegyzői állásra a palánkai járási főszolgabíró Potzta György Némethalánka község derék aljegyzőjét helyettesítette, a ki működését e minőségében meg is kezdette már. Gajdobra haladó község lévén, remélhető, hogy Potzta szakavatott vezetése mellett fejlődni és felvirágozni fog, különösen akkor, ha őt üdvös és rendszerető működésében az arra hivatott tényezők a pártoskodás félretételével támogatják.

A kuruzslás áldozatai. Csantavérről írják a következő esetet, mely újabb szomorú jele annak, hogy népközlés a babona, a kuruzslás még mennyire divik. A legújabb eset a következő: Csantavéren a

tanyán lakott a három Patócs Domány testvér, Péternek a legidősebbnek felesége, ki bajsai származású volt, beteg lett s miután a csantavéri javasasszonyok nem tudtak rajta segíteni, elment Bajsára az ő javasasszonyához, pár nap múlva férje József testvérel utánna ment s nekik a javasasszony valami italt adott, hogy azt igyák meg s menjenek haza, zárkózzanak be a szobájukba s három éjjel, három nap étlen-szomjan imádkozzanak s az asszony ettől meggyógyul. A két Patócs hazament, legifjabb öcsüket behívták a szobába s magukra zárva az ajtót, elkezdtek imádkozni. Harmadik nap egy kisbíró járt a tanyán s látva, hogy ott minden elhagyatva áll s a testvérek — bár látta őket az ablakon át — nem akarják beengedni, hiába zörget, jelentést tett az előjáróságnak, a községi bíró két esküdtel, orvossal kiment a helyszínére, az előjáróknak mindenekelőtt az ébségtől elcsigázott állapotok ötlöttek szemükbe s reá törette az ajtót a bentlevőkre — mert azok nem akarták az ajtót kinyitni. Patócsék semmiféle kérdésre nem válaszoltak s nem mozdultak, az orvos látva, hogy ötlöttekkel van dolguk, megkötöztette őket s a községbázaóhoz vitette. Itt a legfiatalabb megszólalt s elmondta, hogy öt testvérei lelvéssel fenyegették, ha ki akart menni s így kénytelen volt velük bent maradni a szobában. A legfiatalabb Patócsot otthon gyógyítják, a másik kettőt bevitték a szabadkai kórházba, de onnét másnap megszöktek. A vizsgálatot megindították.

Gyilkosság. Weiszman feketehegyi községi esküdt a napokban szállásáról kucorikat szállított haza, utközben egy ifjúkori barátja a kocsi felkérérdkedett, ki az esküdtet orozva baltával leltötte és késsel a nyakát átmetszette. A csendőrség a tettest elfogta s ez tettet bevallva, a gyilkosság okául azt állította, hogy az esküdt 20 év előtt szemét kiütötte s azt most, husz év után megboszulta.

Közgazdaság.

Kecskeméti por és kénmáj. Tapasztalatainkat közrebocsátván, nemcsak másoknak tesszünk szolgálatot, hanem magunknak is használunk. Mert lehet az én tapasztalom téves vagy hiányos; azt mások olvasván, más tapasztalatokat tevének, mintegy felhiva érzik magukat arra, hogy a saját — talán ellenkező, talán alaposabb — tapasztalataikat közöljék; ezen közleményekből tanuljunk meg azután mi a jobb, mi a helyesebb. Én az oidium = lisztharmat ellen már három éven át kénmájjal permetezek és azon tapasztalatot tettem, hogy akkor, amikor már a lisztharmat erősen megtámadta tőkémeket, amikor a szőlőfűrtök, a szemek

egészen ólomszürkék voltak, a bepermetezés után 4—5 ód napra teljesen megtisztultak. Tavaly már a virágzás előtt permeteztem; majd júliusban ismétettem s így az oidiummal nem lett semmi bajom. A kénmájjal való permetezés nagyon kényelmes. A kénmáj a vízben igen könnyen oldódik. Ugyanazon permetezővel lehet permetezni, amellyel a peronospora ellen permetezünk. A szaga a szőlőn egyáltalán meg nem érzik. Mégis különös, hogy az Aschenbrand-féle kénpor, szinte azt mondanám, jobb meggyőződés ellenére, majdnem úgy erőszakolati rá a közönségre. Pedig a kénporral való beporozás nemcsak hogy piszkos munka, de még a munkásra is veszedelmes, mert a szemére fuván a szél a port, az gyuladást okoz. És még hozzá oly kellemetlen záptojás szagot visz a borból, hogy szinte ihatatlan. De még az is hozzá, hogy külön gépet, fújtatót kell hozzá beszerezni és a por is drágább. Kénmájoldat a rovarok irtására is, Thanaton helyett, jó szolgálatot tesz. Kénmájjal a szőlő vagy gyümölcsfák virágzása előtt és a peronospora elleni permetezés előtt egy litél kell permetezni. Elég belőle 100 liter vízre egy kilogramm. Ha pedig az oidium már mutatkoznék a szőlőn, akkor 1 $\frac{1}{2}$ kilogramm. Egy kg. ára 64 fillér.

A szőlő peronospora betegsége ellen szintén már három éven át a kecskeméti port használtam. Erre nézve is mindazon dicsekedtet mondhatom, amit a kénmájra mondtam. Ugyanis a kecskeméti porból kell az első permetezéshez, ami mindenesetre a virágzás előtt történjék, egy csomag = 60 gr. és mintegy $\frac{1}{6}$ kg. méz. A második permetezéshez kell 1 $\frac{1}{2}$ csomag kecskeméti por és $\frac{1}{4}$ kg. méz; ennek az ideje júniusban, a virágzás után van. A harmadik permetezéshez kell 2 csomag kecskeméti por és $\frac{1}{3}$ kg. méz, amelyet júliusban a szőlő érése előtt végezzünk. A kecskeméti por nagyon könnyen oldódik a vízben. Beleöntvén, néhány pernyi keverés után halványzöld lesz a víz. Ekkor beletesszük apródonként a meszet, mindaddig, míg a folyadék sötétké színt vesz és megérik rajta az ammoniak szag. A meszet tanácsos előre megolteni és úgy önteni — a már a kecskeméti porral telített — víz közé. De csak addig kell önteni, míg az oldat sötétké színű lesz és az ammoniak szag egy kissé megérik, mert ha több meszet keverünk közé, a szaga ugyan erősebb lenne, de az oldat hatása mind jobban gyengülne. A kecskeméti por 600 grammos csomagjának ára 48 fillér. Előnye tehát, hogy olcsóbb, könnyebb és tisztább vele a munka; kevesebb méz is kell hozzá, minek folytán az oldat mindig híg marad és nem rontja a gépet, mert nem tömi be annak szelepeit és szórókészülékét. Mind a máj, mind a kecskeméti por gyártója: Mayerfi Zoltán gyáros, Kecskeméten.

Mészpor-küldemények kedvezményes szállítása. A m. kir. kereskedelmiügyi miniszter megegyeztetve, hogy a trágyázásra rendelt mézpor-küldeményekre, a fuvardíjnak a tényleges súly — de legalább a használt kocsi raksúlyáért való fizetése mellett a m. kir. államvasutak és a dunántúli helyiérdekű vasut vonalain a II. kivételes díjszabás tételei hirdményi uton érvényesíttessenek. (Bács-Bodrog vm. gazd. egyes.)

Védekezés a baromfibetegségek ellen. A földmívelésügyi miniszter körrendeletet bocsátott ki a baromfibetegségeknek a külföldről való behurcolása ellen. A vámkülföldről a baromfit csak a belépő állomásokon lehet behozni, ahol azok megvizsgálatnak. Viszont az országból is csak oly baromfiak kerülhetnek külföldre, amely helyeken nyolc napon belül ragályos baromfibetegség nem volt, és ezt a községi elöljáróság igazolja. A rendelet továbbá kioktatja a gazdákat a betegség ellen való védekezésről, a miért is az érdeklődőknek ajánljuk, hogy esetleges utbaigazításért forduljanak községeik elöljáróságához, amelynek a miniszteri rendelet közzhírtétel végett megküldetett. (Bács Bod. vm. Gazd. Egyes.)

Topits Zoltán, a direktor fő-fő minden egyebe, aki mindent csinált, de amiről a közönség mit sem tud és ami nélkül mégis lehetetlen lett volna egy lépést tenni.

És haza sompolygott a legfontosabb ember, Kulits Márton a sugó, aki nélkül még a legnagyobb művészek puszkapora is csütörtököt mondott volna pénteken és szombaton.

Bucsut véve az előadásoktól, zsebembe gyűröm a szinlapot, de nem annélkül, hogy róla is tegyek egy megjegyzést.

Eszembe jutott a szinlapról egy furcsa eset, amely nálunk gyermekkoromban esett meg.

Bejön egyszer hozzánk egy suhanc és keresi az orvost (boldogult édes atyámat).

— Nincs itthon, majd ha hazajön, elküldjük. Mondja meg kihez menjen?

— Mihozzánk.

— De kihez, mondja meg a nevét.

— A doktor ur tudja már, volt már nálunk gyakran, csak mondják meg neki, hogy hozzánk jöjjön!

És ennél többet nem akart megmondani.

Ez a furcsa eset jutott az eszembe, amikor a szinlapot látom, amelyen sem az, hogy Krisztus Urunk születése után melyik

esztendőben, sem az, hogy melyik városban lett légyen az előadás, megmondva nincsen. Olyan természetesen tartották, hogy ezt mindenkinek tudnia kell?

Pedig hát ezt mindig jó kitenni, mert a tápiószelleiek még az új templomokra is ráírták, hogy

„Épült helyben, az idén.”

De abból, hogy a zombori korecsolyaegylet javára szolgált a jövedelem, meg hogy a jegyeket a Schön boltnak adták el, (még pedig mind!) következtetni lehetett, hogy a dolog Zomborban lesz; abból pedig, hogy néhány este megfogytakozott a tivoli-partnerek száma, nyilvánvaló volt, hogy az előadás „helyben lesz és az idén.”

Mivel hogy a „Bácskának” minden számából egy példányt eltesznek a nemzeti muzeumban, — örök emlékezet okáért megírom ezennel az utókor számára, hogy a most megbeszélte színházi előadásokat Bács Bodrog törvényesen egyesített vármegyék székhelyén Zombor városában játszották a zombori műkedvelők az 1903-as ex lexis esztendőben, amikor nem kellett adót fizetni.

Schweidel József szobrára adakoztak:

XXIII.

A XXII. kimutatás szerint volt 9049 K 51 f.

Városi tanács gyűjtése Veszprém: Kubes Hubert 2 kor., Marton Mór, Morner Ferenc, Weisz M. Ignác, Neuman Lajos, Kovács Ignác, Balogh Károly, Olvaszhatlan, Obláth Rudolf, Lengyel Mór, Buger József, Lövenstein Samu, Lövy Béla 1—1 kor., ifj. Stern József 82 fil., N. N., N. N. 60—60 fil., Reisinger Pál, Demby Miklós 50—50 fil., Sárkány A. 30 fil., X. Y., Erháas J., Nagy Zsigmond 20—20 fil., 12 fil. le a postaköltségre

17 K 90 f.

Városi tanács gyűjtése Szászrégen: Tamásy Károly 50 fil., N. N. 40 fil., Morka 30 fil., P. Gyula, Tamásy Károlyné, Fazekas János, Repelczki Ernő, N. N. 20—20 fil., Sipos József, Fazekas Sándor, Köpeczi Nagy Sándor, Antal István, Ajtaji József, Megyespartii Arpád 10—10 fil.

2 K 80 f.

M. kir. adóhivatal gyűjtése Palánka: Takarékpénztár Németpalánka 3 kor., Kohn Ármán Obrovác, Abel Mátyás j. Gajdobra, Iklódy Gusztáv alezredes 2—2 kor., Golián István adótárnok, Trzen Béla, Czinkó Kornél, Szabó Sándor, Lovrekovits Károly, Radojesin Luka Tovarisova, Heil Jakab, König Vilmos Gajdobra, Becker János Bulkesz, Fülöp Károly m. kir. honvédszázados, Balger Péter Cséb, Birly Lajos, Brand Jakab, Busch Adam, Fritsch Antal, Fischer Károly, Schaub Flórián Novoszelló, Pasin István Paraga, Hoffmann Mihály Bulkesz, Becker Adam Gajdobra, Thész György Tovarisova, Baracsanin Lázár Szilbás, Leskov Zsiván Szilbás, Milla Ferenc Tovarisova, Bruck Arnold Ujvidék, Lovrekovits Mihály Ujvidék, Alunpics Márk Paraga, Fischer Antal Bukin, Krausz Miklós Cséb, Schmitt András Cséb, Scherer József Obrovác, Peják Lázár Szilbás, Pettyanszky Misa Szilbás, Gerich János 1—1 kor., 57 fil. postaköltség

42 K 43 f.

Gyenes János plébános gyűjtése Csantavér: Gyenes János 6 kor., Pálity Albert 4 kor., Kiscsepregi János, Vida István, dr. Békefy Károly 2—2 kor., Flesch Sándor, Nagy Sándor, Lammer János, dr. Gottlieb Ede, Dér Ferenc, Magosy Ferenc, Rózsa Lajos, Futó Ede, Klaar Ágoston, Basch Vilmos, Gottlieb Lajos (Szeged), Kollin Vilmos, Basch Herman, dr. Gottlieb N. (Szeged), ifj. Gottlieb David (Szeged), Preszburger Kálmán, Szokola Gyula 1—1 kor., Erdős Kálmán 60 fil., Faragó Sándor 50 fil., Hegedűs János, Szabó János, Pletikoszits Mihály, Pletikoszits János, Pletikoszits Gergely, Kovács Pál, Vuics Milán, Barkóczy János 40—40 fil., Gáspár Jenő, Földi István, Kiscsepregi Ignác, Csik István, Roder Oszkár 20—20 fil.

47 K 40 f.

II. íven: Kirner Sándor 2 kor., Braun Zsiga, Braun Márk, Dér Vilmos, Földi József 1—1 kor., Miklós Kálmán 50 fil., Kádár József 20 fil.

7 K 70 f.

Dr. Récsy Ede ügyvéd Kula Főszolgabíró gyűjtése Abauj-Szepesi azzal a megbagyással, hogy a gyűjtőket minden községben s p.: Alsógagy, Felsőagy, Buzita, Metronza, Szepesi város, Gaggyvendége, Makranc, Pány, Bodoló, Csécs, Rodnok a kisbíróval házról házra járjon gyűjteni: Szepesi város 5 kor., Feldincsecs Péter 2 kor. Buzita község: Bosthy 40 fil., Olvaszhatlan, Egly Gyula, Kanorác Man. Samu, Olvaszhatlan 20—20

5 K—f.

fil., Cziczler Lajos, Gundély Ferenc, Ignáth István 10—10 fil. Felső-gagy köljegyzőség gyűjtése 2 kor. 68 fil. Apáti község gyűjtése: Kavalecz János, Pupa András 20—20 fil., Bartek Jánosné 12 fil., Kavalecz István, Kavalecz György, Stefankó András, Rosenberg Róza 10—10 fil., Kormos Mihály 6 fil., Bakacsky Jánosné, Marin György, Szurdán András, Pavel József, Kavalecz Andrásné, Bencze Jánosné, Pásztor József 4—4 fil. Felsőagy község gyűjtése 2 kor. 47 fil. Csenyete község gyűjtése: Spitz Izrael, Beke Ignác 20—20 fil., egy valaki, Gecsi Mihály, Dékány Lajosné, Kavalecz Andrásné, Kis Dánielné, Kis István, Kavalecz Józsefné 10—10 fil. Gaggyvendége község gyűjtése: Vendéki Gábor, Illésy József 1—1 kor., Laczkó János 30 fil., Fridman Samu 20 fil. Makranc község gyűjtése: N. N. 10 fil., N. N. 6 fil. Pány község gyűjtése: Poporcák Jenő 60 fil., Zimmer József 40 fil. Bodoló község gyűjtése: Frindt Antal 1 kor., Spisak Ferenc 40 fil. Csécs község gyűjtése: Bart K., Puhajov Béláné, Pálmay József 50—50 fil., Degró Péter, Varga János 20—20 fil., Svább József, Vroliba György, Zaborzski János, Szekeres János 10—10 fil., Szekeres Lajos 4 fil. Rodnoki köljegyzőség gyűjtése: Orczay Sándor, Zavodszky Ferenc 1—1 kor., Petras Jakab, N. N., N. N. 50—50 fil., N. N., Szabó György 40—40 fil., Kosza József 25 fil., Benkő János, Weisz Herman, Jászó-Ujfalú község, Jankó András 20—20 fil., Radácsi József, N. N., Lukcsó János ifj., Lukcsó János id., N. N., Lukcsó Pál 10—10 fil. Stóósz község gyűjtése: Stóósz község 2 kor., N. N. 1 kor., 11-szer N. N. 3 kor. 50 fil. Összes gyűjtése az Abauj-Szepesi főszolgabírói járásnak

35 K 86 f.

Összesen 9208 K 60 f.

Vécsey Károly, pénztárnok.

NYILTTÉR. *)

Dr. Nikolits György ur a nekem tett jóért ez uton is fogadja mély köszönetemet.
Vitkovits Gy.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

1142. szám.

kig. 1903.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrog vármegye zombori járáshoz tartozó mintegy 4000 léleknyi magyar és dalmát ajku lakossággal bíró Nemesmilitics nagyközségben tisedésbe jött **községi orvosi** állásra ezennel pályázatot nyitok, s felhívom az állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **folyó évi május hó 30-ik napjáig** nyujtsák be, mert a később beadottak figyelembe vétetni nem fognak.

Az állás javadalmazása következő:

1. Évi törzsfizetés 1300 korona.
2. Évi lakbér 100 korona.
3. Látogatási díj éjjel, nappal 1 korona.
4. Kézigógytár tartási jog.

Szegényeket az orvos ingyen tartozik gyógykezeln.

Zombor, 1903. május 1.

M ü l l e r,

tb. főszolgabíró.

2—1

Hirdetmény.

Az ósztapári (1002. sz. tjkv.) 1579. sz. betétben foglalt, néhai Diener Fülöp hagyatékát képező és az ósztapár—zombori országtutnál a zombori esárda átellenében fekvő 72 lánca ^{539/2000} □ öl tagosított száutófld a rajta levő épületekkel — Diener János ügyvéd, zombori sztapári ut 21. szám alatti lakásán — **1903. évi május hó 17-én d. e. 9 órakor** árverés útján folyó évi október 1-től kezdődőleg 3 évre haszonbérbe adatik. A haszonbéri feltételek az árverés napjáig alulirotnál megtekinthetők.

Diener János,

3—3

ügyvéd,

mint kk. Diener Jolán és Ottmár gyámja.

56. szám.

1903.

Arverési hirdetés.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hódási kir. járásbíróóság 1902. Sp. 498/2. számú végzése által dr. Legrand Ferenc hódási ügyvéd által képviselt Löbl Károly tordsai lakos javára Gyerty Tyira pivnicai lakos ellen 105 kor. tőke, ennek 1902. év augusztus hó 1-ső napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 77 kor. 43 fil. perköltés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 835 koronára becsült lovak, kocsik, birka, tehén, bambár, stb. ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1903. V. 32/2. sz. kiküldött rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Pivnicán alperes lakásán leendő eszközlésére **1903. évi május hó 15. napjának délutáni 3 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Hódáságon, 1903. április hó 30-án.

Váczy János,

kir. bir. végrehajtó.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Törlesztéses kölcsönök

engedélyeztetnek földbirtokokra a Bácskában 600 korona, 700 korona, sőt 800 korona is katasztrális holdanként.

Megvásárolt földekre a vételár háromnegyedrésze lesz meg-szavazva. 10—9

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

Schäffer Vilmos

bankigazgató Szegeden.

Megbízható, szolid ügynökök alkalmaztatnak.

MINDENMŰ
KÖNYVNYOMDAI MUNKÁK

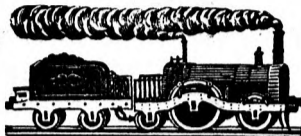
DISZES KIVITELE

A BÁCSCSA KIADÓHIVATALÁBAN

FELVÉTELEK.

Magyar királyi állam-vasutak nyári menetrendje.

ÉRVÉNYES 1903. ÉVI MÁJUS HÓ 1-ÉTŐL.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza	
szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.		szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.			
7.15		2.40	3.10	10.20	ind. BUDAPEST k. p. u.	7.05	9.50	1.05	6.55				
12.33		5.47	7.42	4.05	érk. SZABADKA	11.50	5.05	9.46	1.56				
1.22	4.10	5.56		5.30	ind. SZABADKA	10.53	7.34	9.34	1.21	7.15			
1.51	4.45			5.59	Csantavér	10.21	6.59		12.56	6.14			
2.18	5.18	6.27		6.28	Bács-Topolya	9.57	6.34	9.02	12.34	5.17			
2.44	5.46	6.42		6.54	Hegyes-Feketehegy	9.27	6.02	8.46	12.06				
3.05	6.10	6.56		7.16	Verbász	9.01	5.39	8.33	11.48				
3.26	6.44			7.38	O-Kér	8.36	5.11		11.29				
3.44	7.05			8.07	Kiszács	8.16	4.50		11.13				
4.06	7.30	7.41		8.29	érk. UJVIDÉK	7.51	4.24	7.50	10.52				

Oda			Szabadka—Ó-Becse			Vissza		
v. v.	sz. v.		v. v.	sz. v.		v. v.	sz. v.	
4.40	1.30	ind. SZABADKA	8.34	5.25	érk.	5.08	1.58	Békova
5.08	1.58	érk. ZENTA	8.07	4.58		6.19	3.21	Ada
7.47	5.27		8.07	5.01		8.10	5.42	Mohol
8.30	6.02	érk. Ó-BECSE	8.07	5.01		8.30	6.02	Bács-Petrovostelló
8.56	6.28		7.57	4.49				

Oda			Szeged-Rókus—Zenta			Vissza		
v. v.	sz. v.		v. v.	sz. v.		v. v.	sz. v.	
4.15	2.00	ind. SZEGED-ROKUS	8.51	5.41	érk.	4.58	2.42	HORGOS (136)
4.40	2.23	Röszke	8.28	5.19		5.01	2.50	HORGOS
5.20	3.09	Bács-Martonos	8.07	5.01		5.43	3.32	Ó-Kanizsa
5.43	3.32	Adorján	7.39	4.31		6.04	3.54	ZENTA
6.29	4.19	érk. ZENTA	7.25	4.17				

Oda			Szabadka—Baja			Vissza			
sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	
4.50	1.47	6.43	ind. SZABADKA	9.29	12.43	10.28	5.29	2.22	7.18
5.29	2.22	7.18	Csikéria	8.56	12.10	9.52	6.08	2.54	7.50
6.08	2.54	7.50	Bács-Almás	8.24	11.48	9.23	6.09	3.00	7.56
6.34	3.26	8.25	Almás	8.19	11.33	9.02	7.08	4.00	8.59
7.08	4.00	8.59	Bikity-Borsód	7.54	11.08	8.34			
			érk. BAJA	7.17	10.32	7.43			

Oda			Baja—Ujvidék			Vissza		
v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.
4.00		1.15	ind. BAJA	9.15	6.50	4.11	1.25	Baja-szállásváros
4.11		1.25	Vaskut	9.08	6.42	4.25	1.38	Gara
4.25		1.38	Pigyica	8.32	6.00	4.51	2.01	Sztanisics
4.51		2.01	Gákova	8.17	5.35	5.09	2.16	Nenadies
5.09		2.16	Nenadies	8.00	5.12	5.37	2.39	ZOMBOR (étk.)
5.56		2.56	ZOMBOR (étk.)	7.36	4.40	6.15	3.14	Zombor-vásártér
6.15		3.14	ind. ZOMBOR (étk.)	7.15	4.16	6.25	3.23	Fernbach-szállás
6.25		3.23	érk. ZOMBOR (étk.)	7.05	4.05	2.25	3.51	Zsárkovác
2.25	6.51	3.51		6.20	11.20	7.00	6.51	Ó-Szapár
2.31	6.57	3.57		6.13	11.13	7.07	7.07	Bresztovác
2.41	7.07	4.07		6.04	11.04	7.16	7.16	Hódságh
2.50	7.16	4.16		5.56	10.56	7.30	7.30	Parabuty
3.06	7.30	4.30		5.42	10.42	7.49	7.49	Paraga
3.35	7.49	4.49		5.27	10.28	8.10	8.10	ind. GAJDOBRA
4.05	8.10	5.12		5.02	10.02	8.35	8.35	Bulkesz
4.46	8.35	5.37		4.43	9.45	9.00	9.00	Petrovác-Glozsán
5.00	8.49	5.51		4.22	9.25	9.30	9.30	Futtak
5.40	9.16	6.09		4.04	9.07	9.54	9.54	érk. UJVIDÉK
6.16	9.30	6.23		3.50	8.55	10.10	10.10	
6.50	9.45	6.38		3.39	8.44	10.31	10.31	
7.13	10.10	7.03		3.10	8.16			
	10.31	7.25		2.45	7.55			

Oda						Szeged-Rókus—Szabadka						Vissza	
szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	vegyes v.	vegyes v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.
2.50	3.05	8.10	11.45	4.31	8.00	ind. SZEGED-ROKUS	7.01	10.46	3.24	7.07	12.12	10.36	
3.11	3.22	8.27	12.01	4.47	8.26	Röszke	6.42	10.31	3.09	6.52	11.57	10.17	
3.26	3.35	8.42	12.15	5.02	8.48	HORGOS	6.25	10.18	2.55	6.39	11.44	10.01	
3.40	3.50	8.55	12.28	5.15	9.10	Királyhalom	5.58	10.05	2.36	6.26	11.31	9.45	
3.56	4.05	9.08	12.41	5.29	9.30	Palics	5.42	9.53	2.24	6.14	11.18	9.29	
4.09	4.17	9.19	12.53	5.40	9.48	érk. SZABADKA	5.25	9.40	2.10	6.02	11.05	9.10	

Oda			Szabadka—Dálya			Vissza		
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.
5.00	2.02	6.10	6.25	ind. SZABADKA	6.50	9.24	12.59	10.24
5.25	2.26		6.56	Tavankut	6.17		12.37	9.58
5.45	2.46	6.41	7.23	Bajmok	5.53	8.54	12.20	9.40
6.16	3.17	7.05	8.05	Nemes-Militics	5.02	8.28	11.44	8.59
6.30	3.31	7.17	8.27	érk. ZOMBOR	4.40	8.17	11.27	8.40
7.03	4.02	7.37		Priegl-Szent-Iván		7.56	10.58	8.04
7.17	4.16	7.47		Szóna		7.46	10.42	7.48
7.29	4.28	7.57		érk. GOMBOS	ind.	7.37	10.30	7.30
9.23	5.25	8.42		ind. ERDŐD	érk.	6.57	9.22	6.03
9.35	5.37	8.52		érk. DÁLYA	ind.	6.46	9.10	5.50

Oda			Ó-Becse—Ujvidék			Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	
4.40	9.50	4.25	ind. Ó-BECSE	6.55	12.43	7.44	5.05	10.21	4.49
5.05	10.21	4.49	Bács-Földvár	6.33	12.16	7.22	5.27	10.48	5.10
5.27	10.48	5.10	Csurogh	6.15	11.47	7.03	5.49	11.22	5.32
6.04	11.45	5.47	Zsablya	5.50	11.13	6.37	6.30	12.24	6.11
6.30	12.24	6.11	Goszpodince	5.31	10.44	6.21	6.39	12.36	6.20
6.39	12.36	6.20	Temerin	5.14	10.20	6.04	6.53	12.53	6.34
6.53	12.53	6.34	Járek	4.58	9.50	5.48	7.01	1.07	6.36
7.01	1.07	6.36	ind. VASKAPU	4.43	9.31	5.31	7.25	1.35	7.00
7.25	1.35	7.00	érk. UJVIDÉK	4.40	9.24	5.23			
			ind. VASKAPU	4.15	8.55	5.00			

Oda			Ujvidék—Vaskapu—Titel			Vissza		
sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
6.37	5.10	ind. UJVIDÉK	6.00	3.01		7.00	5.38	érk. VASKAPU
7.00	5.38	érk. VASKAPU	5.28	2.38		7.05	5.50	ind. VASKAPU
7.31	6.24	Káty	5.06	2.15		7.42	6.38	Tiszakálmánfalva
7.42	6.38	Tiszakálmánfalva	4.43	1.56		7.57	7.00	Kovil-Szent-Iván
8.11	7.18	Vilova—Gardinovce	4.25	1.41		8.24	7.34	Lok
8.37	7.50	érk. TITEL	3.48	1.14				
			3.32	1.00				

Oda			Hegyes-Feketehegy—Palánka			Vissza		
v. v.	v. v.		v. v.	v. v.		v. v.	v. v.	
6.59	6.50	ind. HEGYES-FEKETEHEGY	5.53	5.40		7.21	7.13	Telecska
7.21	7.13	Kula	5.30	5.18		7.41	7.38	Béla-puszta
7.53	7.50	Torzsa	4.39	4.31		8.06	8.08	Deszpot-Szt-Iván—Pivnica
8.32	8.37	Szilbás	4.20	4.12		8.49	8.55	ind. GAJDOBRA
9.21	9.21	érk. PALÁNKA	3.39	3.35		9.53	9.53	érk. PALÁNKA
			2.55	2.45				

JEGYZET. Az esti 8 órától reggel 5 óra 50 percig tartó díjmentes időarányú kővér betöltés van nyitva. A menetrend baloldali számai felülre, a jobboldaliak pedig alulra felülre olvassandók.

A zombori m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

48521. sz.

I. 1903.

Révjog bérbeadási versenytárgyalási hirdetemény.

Közhirre tetetik, miszerint a **zsablyai tiszai kincstári révvámjog** és az ahhoz tartozó épület s telek **flyó évi június hó 10-én (tizedikén) délelőtt 10 órakor Zomborban** a kir. pénzügyigazgatóság helyiségében tartandó versenyárverés alkalmával (I. emelet, I. ügyosztály) a legmagasabb ajánlatot tevőnek három évre, vagyis 1903. október 1-től 1906. szeptember 30-ig terjedő időre, haszonbérbe fog adatni. Kikiáltási ár egy évre 2645 (kétezer-hatszáznegyvenöt) korona.

Leteendő bánatpénz 265 korona.

Az árverés írásbeli zárt ajánlatok és utána szóbeli ajánlatokkal is fog megtartatni. Szóbeli árverezők a 265 korona bánatpénzt az árverés megkezdése előtt tartoznak lefizetni, írásbeli ajánlatot tevők pedig a bánatpénzt egy korona bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatukhoz mellékelik s emez ajánlatukat az árverés megkezdéséig, illetve június hó 10-én délelőtt 10 óráig, lepecsételve, a kir. pénzügyigazgatóságnál nyújthatják be.

Az írásbeli zárt ajánlatokban a megajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó és kijelentendő, hogy ajánlatot tevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri, magát azoknak aláveti.

A részletes feltételeket tartalmazó szerződési minta Zsablya község község-házánál, a titeli, óbecsei, zentai és ujvidéki kir. adóhivataloknál, valamint alulírt kir. pénzügyigazgatóságnál is megtekinthetők.

Elkésve beadott és utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Zombor, 1903. évi május hó 6-án.

Szigethy Vilmos,

2—1

pü. tanácsos, pü. igazgató h.

2361/1903.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Járásomhoz tartozó Bácsalmás községben leköszönés folytán üresedésbe jött, havi előleges részletekben fizetendő 800 koronával javadalmazott községi irnoki állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtok, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **f. é. május hó 31-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert az elkészen érkezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Bácsalmás, 1903. évi május hó 5-én.

Szutrély Lipót,
főszolgabíró.

Élelmezési hirdetés.

Az adai m. kir. földmivessiskola tanulóinak, valamint az iskolával kapcsolatosan tartatni szokott téli tanfolyamok növendékeinek s a nyári kurzusok hallgatóinak élelmezése f. évi október hó 1-től következő egy év tartamára való árlejts útjáni bérbeadására ezennel pályázat hirdettetik.

A pályázni szándékozók azzal hivatnak fel, hogy szabályszerűen bélyeggel s községi bizonyítvánnyal ellátott 400 (négy száz) korona erejéig óvadékképes zárt ajánlataikat legkésőbb **f. évi július hó 1-ig** az iskola igazgatóságánál akár személyesen, akár írásban nyújtsák be.

A szerződés egyelőre csak egy év tartamára köttetik meg, mely lejártával újabb három évre meghosszabbítható.

Az élelmezési feltételek az iskola irodájában betekintheők, valamint ez ügyben írásban intézett megkeresésekre készséggel ad felvilágosítást

2—1

AZ IGAZGATÓSÁG.

Ifj. HEINDLHOFER RÓBERT

márvány-, mozaik- és cementárúk gyári raktára
ZOMBORBAN.

Elvállalok: **beton csatornázást, nedves falak szárazzá-tételét, gránit terrassot, földalatti csatornák készítését stb.**

Előállítok: **szőkőkutakat, fürdőkádakat, viztartók és pissoi-rokat portlandi cementből.**

Raktár mindennemű **mű-cementlapok, mozaik- és gránitlapokból, konyhák, folyosók és templom burkolatok részére.**

Keramit és mettlachi-lapok, kőagyag csövek, kátrány, elszigetelőanyag, kátránylemezek, portlandi cement és hid-raelikus mész nagyban és kicsinyben.

CSAVRAK MIHÁLY urat a munkák felvételével és az üzlet vezetésével biztam meg. 5—2

☛ **Költségvetések és árjegyzékek ingyen küldetnek meg.** ☛

Tulajdonomat képező

nagykorcsmába

vendéglőst keresek.

Szóbeli felvilágosítást ad

Sztankovits Lázár,

3—3

tulajdonos,

Ósztapáron (Bácsmegeye).

2331. sz.

kig. 1903.

Pályázati hirdetemény.

Ujverbász községében elbalázás folytán megüresedett községi szülésznői állásra ezennel pályázatot hirdetek. Felhívom ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeket hozzám **flyó évi május hó 30-ik napjáig** annál is inkább nyújtsák be, mert az elkészen érkezett kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Ezen állás javadalmazása évi 60 kor. Bácskula, 1903. évi április hó 29-én.

Radich Aladár,

3—3

szolgabíró.

1576/1903.

Pályázati hirdetemény.

Járásomhoz tartozó Rém községben leköszönés folytán üresedésbe jött községi **szülésznői** állásra pályázatot hirdetek és felhívom a folyamodni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **flyó évi május hó 30-ig** nyújtsák be. Ezen állás javadalmazása évi 50 korona fizetés a községi pénztárból és minden szülésnél való közreműködésért 2 korona. A teljesen vagyontalanoktól díj nem szedhető.

Bácsalmás, 1903. április 30-án.

Szutrély Lipót,

2—2

főszolgabíró.

2228. sz. kig. 1903.

Pályázati hirdetemény.

Lality községben lemondás folytán megüresedett s 800 kor. havi részletekben kiszolgáltatandó fizetéssel javadalmazott községi irnok-végrehajtói állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeket **flyó évi május hó 25-ig** nyújtsák be, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Hódság, 1903. május hó 4-én.

Szemző Károly,

3—2

főszolgabíró.

GOMBOS NÁNDOR

jégszekrény és fürdőberendezések gyára, épület- és diszműbádogos
ZOMBOR (Bácska). 10—8

Dús raktár mindenféle

jégszekrényekben,

(vendéglősök, mészárosok és magánosok részére);

fürdőkádakban

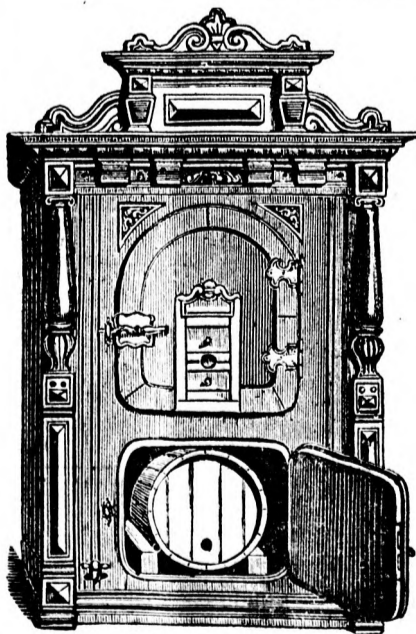
és

konyhafelszerelésekben.

Minden e szakmába vágó és rajzszerűen bármilynemű bádogárúk elkészítetnek.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Javítások olcsón és pontosan.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.